

GSJ JOURNALS SERIE A: ADVANCEMENTS IN TOURISM, RECREATION AND SPORTS SCIENCES

Volume: 4, Issue: 1, p. 1-18, 2021

(Received: 02.01.2021 Accepted: 25.02.2021 – Research Article)

TÜRKİYE'DEKİ CITTASLOW KAVRAMINA YÖNELİK BİR YAZIN İNCELEMESİ

A LITERATURE REVIEW ON THE CONCEPT OF CITTASLOW IN TURKEY

Zehra Yarıd¹

Özet

Yavaş hareketi dünyada her gün değişen yeni trendlerden biri gibi gözüke de 1999 yılında başlamış bir hareket olup günümüze kadar çok sayıda destekçi bulup büyük bir topluluk haline gelmiştir. Küreselleşen dünyada birbirine benzemeye başlamış olan toplumlar giderek çoğalmaktadır. Artık her şey zamanla ölçülmekte ve hızlı olan başarılı sayılabilmektedir. Hızlı yemek, hızlı ulaşım, hızlı turizm, hızlı öğrenme ve hızlı turizm günümüzün gerekliliği halini almıştır. Cittaslow felsefesi bu hızla yaşarken hayattan tat almamaya başlayan insanları bir araya getirmiştir. Yavaş yaşamayı, yerel yemek kültürünü ve sakinliği benimsemiş insanların yarattıkları talep zamanla dünyada var olan güzellikleri keşfetme isteğiyle birleşmiş ve turizmi hareketlendirmeye başlamıştır. Bu çalışmanın amacı dünyadaki bu hareketlenmeyle birlikte 18 üye kentle bu hareketin bir parçası haline gelmiş olan Türkiye'de Cittaslow hareketini inceleyen çalışmalarını doküman analizi yöntemiyle değerlendirmektir.

Anahtar kelimeler: Cittaslow, Yavaş Şehir, Turizm Destinasyonu.

Abstract

Although the slow movement seems to be one of the new trends that are changing every day in the world, it has started in 1999 and it has become a large group until today. Societies that have started to resemble each other in a globalizing world are increasing. Now everything is measured over time and fast is considered successful. Fast food, fast transportation, fast tourism, fast learning and fast tourism have become the necessities of today. The Cittaslow philosophy brought together people who started not to enjoy life while living at this speed. The demand created by the people who have adopted the slow, the local food culture and the calm, is united with the desire to discover the beauties that exist in the world and started to mobilize tourism. There are a total of 18 cittaslow city in turkey. The aim of this study was to evaluate the studies conducted related to Cittaslow in Turkey with document analysis methods.

Keywords: Cittaslow, Slow Cities. Tourism Destination.

¹ Lecturer, İstinye University, Vocational School, zyardi@istinye.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8328-973X

1. GİRİŞ

Küreselleşen dünyada var olan ortak sorunların birçoğunun temelinde insan faktörü yer almaktadır. Gittikçe kalabalıklaşan yeryüzü finansal, çevresel, altyapısal ve kültürel birçok problemle karşı karşıya kalmaktadır. Tüm bu problemler bir çözüm için insanlığın yardımını beklemektedir. Kalabalıklaşan şehirler sahip oldukları kendine has özelliklerini yitirmekte ve onları var eden kimliklerini zamanla yeni alışkanlıklara bırakmaktadır. Bunun nedenlerinden birinin de yeni yetişen nesillerin eski belki demode buldukları hayat tarzlarını, artık her gün takip ettikleri sosyal medyanın da etkisiyle yeniyi ve trend olanla değiştirme isteği olduğunu söyleyebiliriz. Bu doğrultuda yerleşim yerlerinde görülen kalabalıklaşma, kargaşa ve hızlı yaşam kültürü şehirleri gündün güne daha yorucu hale getirmektedir. Eskiden trend olan hızlı hayat artık yerini huzuru arama, sakin şehirler, sağlıklı ve organik yemekler gibi kavramlara bırakmıştır. Cittaslow yani ‘Sakin Şehir’ olarak adlandırılan bu hareket dünyada birçok bölgeye ulaşmış ve fark yaratmıştır (Cittaslow Manifesto, 2020).

1999 yılında başlamış olan bu hareket gün geçtikçe yeni destekçiler bulmasıyla birlikte akademik dünyada da merak uyandıran bir konu haline gelmiştir. Yavaş şehirler ve yavaş yemekle ilgili olarak yapılan çalışmaların sayısı gittikçe artarak etkileri araştırılmaya devam etmektedir (Cittaslow, 2020).

Dünyada yirmi sekiz ülkede yer edinmiş olan Cittaslow hareketi, Türkiye’de de yer alan yavaş kentler ile aktif bir şekilde devam ettirilmektedir (Cittaslow, 2020). Bu çalışmanın yapılmasının amacı Türkiye’de her yıl artan Cittaslow ile ilgili yapılan çalışmalar ile ilgili bir literatür taraması gerçekleştirmek, yapılan çalışmaları genel olarak değerlendirmek ve önerilerde bulunmaktır. Çalışmanın kapsamını 2010- 2018 yılları arasında Dergipark’ta derlenmiş ve yayınlamış olan ‘‘Cittaslow’’ kelimesi aratılarak bulunan 47 makale oluşturmaktadır.

2. CITTASLOW KAVRAMI

Cittaslow hareketi İtalya’da Greve in Chianti’nin eski belediye başkanı Paolo Saturnini tarafından kentinin kalkınmasını halkın kendi yerel kaliteli yaşam standartlarını oluşturmalarında öncülük etmiştir. Bu hareket zamanla büyümüş ve bugün 30 ülkede 264 üye kent sayısına ulaşmayı başarmıştır (Cittaslowturkiye, 2018).

‘‘Citta’’ İtalyanca şehir, ‘‘Slow’’ ise İngilizce yavaş kelimelerinin birleşmesiyle oluşmuş olan Cittaslow kavramı, Slow Food hareketinden esinlenerek oluşmuş ve yerel kültürlerin korunmasını sağlamaya, yaşam standartlarını korumaya yönelik bir harekettir (Onaran, 2013).

Endüstrileşme ile insan gücüne dayalı üretimin azalmasıyla insanların serbest zaman süreleri sanayi devriminden öncesine göre önemli oranda artmıştır. Fakat modern hayatın getirdiği yaşam standartları ve her şeye yetişme kaygısı insanları daha fazla hızlı yaşamaya ve kısa sürelere daha fazla aktiviteyi sığdırmaya zorlamaktadır. Zamanla teknolojinin de ilerlemesiyle küreselleşen dünyada bu etkileşimin de etkisiyle hız gün geçtikçe daha önemli hale gelmiştir (Honero, 2008).

Yavaş hareketi, İtalya’da başlamış bir hareket olmuş fakat zamanla tüm dünyaya yayılmaya başlamıştır. Küreselleşen dünyada tüketime dayalı olarak gelişen hızlı ve doğadan kopuk bir şekilde yaşam şartlarını değiştirmeye yönelik örgütlenmiş bir harekettir (Onaran, 2013).

3. TÜRKİYE’DE CITTASLOW

Dünyada kitleler üzerinde etki uyandırmış olan yavaş yaşam stili, küreselleşmenin bir sonucu olarak Türkiye’de de bu hareketi destekleyen kitlelere ulaşmıştır. Türkiye coğrafi ve kültürel yapısı bakımından bu harekete uygun bir zemine sahiptir. Dünyada 1999 yılında başlamış olan bu harekete

Türkiye’den ilk üyelik 2009 yılında topluluğa kabul edilen Seferihisar ile başlamıştır. Türkiye’nin 2020 yılı itibariyle Cittaslow’a üye olan 18 kenti bulunmaktadır. Bunlar; Akyaka, Eğirdir, Gökçeada, Gerze, Göynük, Halfeti, Mudurnu, Perşembe, Şavşat, Seferihisar, Taraklı, Uzundere, Vize, Yalvaç, Güdül, Köyceğiz, Ahlat ve Yenipazar’dır.

4. TÜRKİYE’DE CITTASLOW İLE İLGİLİ YAPILAN ÇALIŞMALARLA İLİŞKİN YAZIN TARAMASI

Türkiye’de Seferihisar’ın ilk cittaslow kenti olmasıyla başlayan süreçte birlikte, hareketin turist sayısı, yerel kalkınma ve sosyal olarak birçok etkisi gözlenmiştir. Tüm bu değişimler akademik çevrelerce dikkat çekici bulunduğundan kısa süre içerisinde çok sayıda çalışma yapılmıştır.

Türkiye’de cittaslow olarak seçilmiş ilk ilçe olan Seferihisar ile ilgili çok sayıda çalışma yapılmıştır. Konuları yerel halk, yerel işletmeler ve yerel yönetimlerle ilgili olmak üzere küreselleşmenin etkisindeyken sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması adına yapılması gereken uygulamalar gibi geniş bir alana yayılmıştır.

Yurtseven ve arkadaşlarının (2011) yaptıkları çalışmalarının amacını yavaş turistlerin kim olduklarını belirlemek olarak göstermişlerdir. Bu nedenle araştırma, Türkiye’nin ilk Cittaslow ve yavaş varış noktası olan Seferihisar’da gerçekleştirilmiştir. Cittaslow prensiplerine göre, Seferihisar ziyaretçileri üç farklı kategoride sınıflandırılmıştır: özel, ilgili ve tesadüfi yavaşlayan turistler. Sonuç olarak ise yavaş turist türlerinin tamamının arasında çekicilik açısından istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğuna karar vermişlerdir.

2011 yılında Cittaslow unvanına kavuşan Gökçeada’da bulunan yavaş yemek akımının bölge turizmüne olan olumlu ve olumsuz etkileri bölgeyi ne yönde etkilemektedir sorusuna cevap arayan Bucak (2016), çalışmasında nitel araştırma tekniklerinden biri olan görüşme yöntemini kullanmıştır. Son yıllarda artış olan yiyecek hizmeti veren işletmelerin temel nedeninin doğrudan yavaş yemek akımı olmadığı ve bu akımın bu sektörde olumlu etkilerinin olmasının yanında Gökçeada için henüz bir marka değeri oluşturmadığı sonucuna varılmıştır.

Ergüven (2011), çalışmasında Kırklareli’nin bir ilçesi olan Vize’yi Cittaslow unvanı kazanma sürecine ilişkin teorik ve uygulama perspektifiyle incelemiştir. Çalışmanın sonucunda Türkiye Cittaslow seçilmenin daha çok kentin tanıtımı ve turistik açıdan çekici hale gelmesi anlamına geldiği, pazarlama ve tanıtımla bağdaştırıldığı sonucuna varılmıştır.

Özgen’in (2012) çalışmasının amacı Seferihisar’da yaşayan yerel halkın yaşam biçimleri ve şehirlerini “yavaş şehir” olarak sürdürülebilirlik açısından değerlendirmelerini ve sanayi dünyasının yaşam tarzları ve gönüllü sadeliği hakkındaki görüşlerini incelemektir. Bu makalede vaka çalışması yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın bulguları katılımcıların Seferihisar’da yaşayıp Seferihisar’da “yavaşlık” konusunda mutlu olduklarını ve gönüllü basit yaşam tarzlarını tercih ettiklerini göstermiştir.

Hepcan vd.’nin (2012) çalışmalarının amacı, Seferihisar’da yürütülen büyük projelerin başarı ve başarısızlıklarını incelemektir. Bu amaçla peyzaj mimarlığı için örnek olay incelemesi metodolojisi kullanılmıştır. Cittaslow politikalarına ve hedeflerine (mükemmellik gereklilikleri) dayanan projelerin başarılarını ve başarısızlıklarını araştırmak için bir değerlendirme formu tasarlanmıştır. Çalışmadaki bilgiler saha ziyaretleri, projeler ve literatür taramasından toplanmıştır. Sonuçlar Seferihisar’ın farkındalık konusunda çok başarılı olduğunu, çevre politikalarında ve altyapı politikalarında başarılı olduğunu, ancak yerli üretimini korumak, yavaş gıda faaliyetleri ve projelerini desteklemek, finans ve bakım ve yönetimi desteklemek gibi konularda ılımlı olduğunu

göstermiştir. Kentsel kalite, misafirperverlik ve tesisler konusunda zayıf oldukları sonucuna varılmıştır.

Yapılan çalışmalarda Cittaslow sertifikası alamaya hak kazanan ilçelerin yanında Türkiye’de bu statü için uygun olan ilçeler için öneriler de yapılmıştır. Özhancı (2013) çalışmasında Erzincan’ın Tercan ilçesinin mevcut doğal ve kültürel özelliklerini örnek göstermiş ve ileride bu ilçede geliştirilebilecek projeler ve planlarla ilgili değerlendirmelerde bulunmuştur. Tercan ilçesinin Cittaslow sertifikası kazanmasıyla birlikte yerel kalkınmanın sağlanacağı, yerel halkın çalışma hayatında aktif olabileceği, ekolojik olarak gelişmeye katkıda bulunacağı gibi önerilere çalışmada yer vermiştir.

Karataş vd. (2013), çevre eğitimi üzerine yaptıkları çalışmalarında daha yaşanabilir bir dünya oluşturmak için atılmış bir adım olan Cittaslow hareketinde çevre eğitiminin önemini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada kullanılan bilgi ve veriler, ulusal ve uluslararası çeşitli makalelerden, kitaplardan, web sitelerinden ve devlet kurumlarının yapmış olduğu yayınlardan toplanmıştır. Çevresel değerlere saygılı bir topluluk, gelecek nesiller için daha yaşanabilir bir dünyayı devralmak için büyük önem taşımaktadır. Yıkıcı değil koruyucu davranışlar gösterip tüm canlılara, tarihlerine, kültürlerine ve çevrelerine duyarlı olunması Cittaslow hareketinin ana odağını oluşturmaktadır. Daha yaşanabilir bir çevre için faaliyetler açısından bir yaşam felsefesi olan Cittaslow hareketinin başarısı şüphesiz çevre bilincine sahip kişilerin desteğine bağlıdır. Bu amaçla, çevre sorunlarının arkasındaki gerçek nedenleri gösteren bir çevre eğitimi onlara yardımcı olabilir.

Cittaslow üyeliği ve bunun getirdiği gereklilikler ve zorunluluklar dünyadaki sürdürülebilir kalkınmayı ne ölçüde etkiler. Yalçın (2013), şehirler ve ülkeler kendi amaçları ve ihtiyaçları doğrultusunda planlar uygulayarak kalkınma modelleri oluşturmaktadırlar. Cittaslow’a üye olmak Seferihisar’da üretim ve kadınların çalışma hayatına katılması, Kolombiya’da devlet tarafından desteklenmek, Hollanda’da çevre kirliliğinin azaltılması ve İtalya’da sertifikayı alan ilçenin onurlandırılması olarak algılanabilmektedir. Yerel kalkınma küresel olana tamamlanmaktadır. Doğru yöntemlerle sağlanan bir yerel kalkınma uzun vadede sağlıklı bir küresel kalkınma sağlayacaktır.

Baldemir vd. (2013), çalışmalarında sertifikalandırılacak Cittaslow kriterleri arasında hangisinin en anlamlı olduğu ve hangisinin araştırıldığı hedefler arasında en iyi alternatif hangisi olduğuna karar vermek için ölçümler yapmışlardır. Analiz sonucunda, çevre politikasının Cittaslow olmanın en önemli kriterleri olduğu kanıtlanmış ve kriterlere göre ağırlıklar, alternatifler (varış yerleri) arasındaki karşılaştırmalar sonucunda değerlendirilmiştir.

Ordu’nun Perşembe ilçesinin yavaş şehir ilan edilmesinden sonraki süreçte markalaşma sürecini inceleyen Karaahmet (2013), bu unvanın kent için olumlu bir gelişme olduğu sonucuna varmıştır. Seçildikten sonra medyada yer alan haberler, insanlar tarafından bilinirliğinin artması, kentin sahip olduğu değerlerin tanıtımı bu şehrin bir marka değeri olmasına katkı sağlayacaktır. Bu çalışmada dikkat edilen en önemli kavram kentin basında çıkmış olan haberlerin niteliği ve sayıları olmuştur.

Karadeniz (2013) çalışmasında, sürdürülebilir turizme hizmet eden bölgesel kalkınma modeli olan “Cittaslow Perşembe”, çevresel ve kültürel dokuyu koruyan, bölgesel mutfak, müzik, sanat ve folklor unsurlarını ön planda tutan turizm potansiyeli değerlendirilmiştir. Sürdürülebilir turizme hizmet veren bu çalışmada, çevresel ve kültürel, yerel mutfak, müzik, sanat ve folklor unsurlarının korunması için yerel bir kalkınma modelinin, "Cittaslow Perşembe"nin önemi turizm potansiyeli açısından değerlendirilmiştir.

Korkmaz vd. (2014), turizm endüstrisinde yoğun bir rekabet yaşanması nedeniyle markalaşma hedeflerinin ve ürün farklılaşması rekabet avantajı sağlamak için gerekli olduğunu ve Cittaslow'un hedef markalaşmada son yıllarda kayda değer olan araçlardan biri olduğunu belirtmişlerdir. Cittaslow'un temel felsefesi, gidilecek yerlerin yerel değerlerini ve diğer yerlerden gelen farklı öğeleri ön plana çıkarmaktır. Bu nedenle Cittaslow etiketli destinasyonlarda korunmuş yerel ve ekolojik önem taşır. Bu çalışmada, Türkiye'nin ilk Cittaslow etiketli varış yeri olan Seferihisar'daki değişiklikler incelenmiştir. Bu bağlamda, Cittaslow olmanın etkisi göz önünde bulundurularak Seferihisar'ın bir değerlendirmesi yapılmıştır

Doğan vd. (2014) çalışmalarında Cittaslow markasının Seferihisar turizmine konaklama şirketleri aracılığıyla etkisini araştırmıştır. Araştırmada nitel araştırma yönteminde görüşme yöntemi kullanılmıştır. Seferihisar'da yapılan araştırmada, 41'in nüfusunu oluşturan toplam 80 konaklama şirketi ile görüşülmüştür. Birincil kaynaklardan elde edilen verilere göre, Cittaslow'un Seferihisar'ın turizmi üzerinde etkisinin olduğu tespit edildi. Çalışmanın sonucunda müşteri sayısının artması ve imar ve inşaat artışının önemli olumsuz etkileri olduğu tespit edilmiştir.

Şahin ve Kutlu'nun (2014) çalışmasında yerel kalkınmanın amacı; Yerel toplulukların bölgesel dinamikleri, fiziksel, ekonomik, sosyal, kültürel ve politik alanları sürdürülebilir kalkınmanın ilkelerine uygun olarak harekete geçirerek kalkınmayı sağlamak olarak açıklanmıştır. Cittaslow, doğal değerlerin korunması ve yerel kalkınma anlayışı ile savunulmaktadır. İlişkili olarak bu iki kavram, farklı bir bakış açısı sunmakta ve kalkınma yaklaşımına katkıda bulunmuştur. Bu tanım ışığında, çalışmada farklı yaklaşımlara sahip şehirlerin sürdürülebilirliği incelenmiştir.

Çakıcı vd.'nin (2014) çalışmalarının amacı, Seferihisar sakinlerinin şehirlerinde Cittaslow ile ilgili algılarını ve Cittaslow'un yaşam memnuniyetini etkileyip etkilemediğini belirlemektir. İlişkisel arama modeli ile betimsel bir araştırma türü olarak tasarlanmıştır. Veriler literatüre dayalı olarak geliştirilen bir anket aracılığıyla toplanmıştır. Kotaların ilçe ve yaş gruplarına göre belirlendiği kota örnekleme ile Seferihisar sakinlerine yüz yüze anket uygulanmış ve tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra, faktör ve regresyon analizi kullanılmıştır. Seferihisar'da yaşayanlar, şehirlerinde Cittaslow uygulamalarının sonuçlarını dört faktör altında algılamışlardır bunlar; doğal çevre üzerindeki etkiler, refah üzerindeki etkiler, kültürel etkiler ve ekonomik etkiler. Seferihisar sakinlerinin turizme karşı olumlu bir tutuma sahip oldukları ve Cittaslow olduktan sonra Cittaslow'a dayalı turizm gelişiminin yaşam memnuniyetlerini olumlu yönde etkilediğini düşündükleri görülmüştür.

Coşar (2014) çalışmasında yavaş şehir olgusunun yaşam kalitesi ve sürdürülebilir yaşam standartları ile ilgili başlıklar üzerinde durmuştur. İlk olarak kaliteli yaşam olgusu üzerinde durmuş sonrasında ise yavaş şehir algısının yerel halk üzerinde kaliteli yaşam standartlarına ne ölçüde etkisi olduğu üzerine yerel halk, belediye ve işletmelerle görüşmeler yapılmıştır.

2014 yılında Tayfun tarafından yapılmış olan çalışmada ise Rize'nin Çamlıhemşin ilçesi halihazırda cittaslow kriterleri için gerekli olan kriterlerin %51'ini sağlıyor olması açısından dikkat çekici bulunarak öneri olarak sunulmuştur. Çamlıhemşin'in üyelik başvurusu aşamalarında kurulması gereken organizasyon yapısı, yapılması gerekenler ve izlenilmesi gereken yollar ile ilgili olarak yol gösterici niteliğinde bir çalışma niteliğindedir.

Cittaslow hareketi, küreselleşmeye ve hızlı trendlere karşı üretim ve tüketimdeki yavaşlamayı ve yerelliği merkezine alan bir algıdır. Darıcı (2015) araştırmasında, Sürdürülebilir Gelişme ve yavaş şehir hareketi ile birlikte aynı zamanda sorular ve rasyonel birey kavramını analiz ediyor. Sonuç olarak rasyonel seçim ve tercihler rasyonel davranışların her zaman gerçekleştirilmediğini ortaya koymaktadır.

Pajo ve Uğurlu (2015) bu çalışmada, Slow Food ve Cittaslow kavramları, Cittaslow şehirlerinin Slow Food aktiviteleri ve bu aktivitelerin Cittaslow olma önemi vurgulamış ve Türkiye'den ve dünyadan örnekler vermiştir. Çalışmada Cittaslow yerel yönetimleri tarafından gerçekleştirilebilecek yavaş yemek faaliyetlerine ve sürdürülebilirliklerine çözümler öneriliyor.

Eşitti vd. (2015), çalışmalarında derinlemesine görüşmeler yapmak için düzenlenen yarı yapılandırılmış görüşme formu olarak tasarlanan nitel bir araştırma formatını izlemişlerdir. Ayrıca, alandaki gözlemlerle sağlanan üçgenleme, doküman analizi ve veriler tanımlayıcı analizlerle analiz edilmiştir. Sonuç olarak, yerel halkın genel olarak Cittaslow oluşumunu kabul ettiği ve Dünya Pazar'ı projesine olumlu baktıkları tespit edilmiştir. Ancak, Dünya Piyasası projesi hakkında yeterli bilgiye sahip değillerdir.

Üstündağlı vd. (2015), çalışmalarında Seferihisar'ın yerel ekonomisinin, Yavaş Şehir hareketine üyeliğinden sonraki ekonomik ve sosyal konulardaki değişimlerini incelemektedirler. Bu çalışmada, amaçlı örnekleme kullanılmış ve veriler aktif olarak Cittaslow faaliyetlerinde bulunan Seferihisar Belediyesi ekibinden mülakat yöntemiyle toplanmıştır. Veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmanın sonunda, Seferihisar'ın yerel ekonomisinin küresel ağdaki statü, yerel üretim ve tüketim ve sosyal durum alanlarında değiştiği tespit edilmiştir.

Deviren ve Yıldız (2015), yavaş şehirlerin sürdürülebilir şehirlerin varlığını tehdit eden kontrolsüz kentsel büyümeye karşı bir hareket olduğunu ve sürdürülebilir şehirlerin sorunlarında çözüme yönelik arayışın bir sonucu olarak görmektedirler. Yavaş Şehirleri yavaşlama felsefesi ve yerel kent kimliğinin arayışı üzerine değerlendirdikten sonra yapılan bu çalışmada, ülke deneyimleri temelinde kontrolsüz kentsel büyümeye karşı bir hareket olarak ele alınmıştır. Sürdürülebilir kalkınmanın teşviki sürecinde Yavaş Şehirlerin rollerini artıracak teklifler sunulmuştur.

Dünyada hedefi sürdürülebilirlik olan çok çeşitli yerleşim modelleri vardır. Bu modellerin ölçek veya yöntemlerinde bazı farklılıklar olsa bile, en büyük benzerlik amaçları çevre dostu ve sürdürülebilirlik sağlamaktır. Günümüzde en yaygın modeller eko-şehirler ve yavaş şehirlerdir (cittaslow). Çetinkaya vd. (2016), çalışmasında eko-kent ve yavaş kent'in karşılaştırmasını değerlendirmiştir. Bu modellerin sürdürülebilirliği, ekonomik, ekolojik ve sosyal boyutları ile karşılaştırılmıştır. Benzerlikleri, modellerin farklılıkları ve kentsel tipolojilerin etkilerinden bahsedilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre, Türkiye'deki eko-şehirler ekolojik boyuta dikkat ediyor. Türkiye'deki yavaş şehirlere gelince, neredeyse tüm eşitlikleri içeren projeleri yürütmektedirler.

Kıyı kaynakları, doğal yaşam alanları, tarihi alanlar, iklimsel kaynaklar ve hatta kültürel çeşitlilik, çok çeşitli turistik aktiviteler içeren ve farklı türler oluşturan temel cazibe merkezleridir. Son yıllarda, harika oteller veya doğal olmayan ortamlarda tatil yapmak yerine insanlar, daha sağlıklı yiyecekler tüketerek ve daha sakin bir dinlenme deneyimleyerek daha doğal ortamlarda tatil yapmayı tercih etmiş ve bu tercihler "cittaslow" ve "yavaş turizm". Seferihisar, Türkiye'nin ilk yavaş şehri ve şimdi bu tür şehirlerin sayısı on beşe yükseldi. Ünal (2016), çalışmasında yavaş şehir ve yavaş turizm kavramlarının ortaya çıkışı ve özellikleri hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca yavaş şehirlerin turizm coğrafyasındaki yerini ve Türkiye'deki gelişimlerini açıklamayı amaçlamıştır.

Atalan ve Makaklı'ya (2016) göre yerel bir kalkınma modeli olarak da düşünülebilecek olan Cittaslow, ülkenin sayısız tarihi ve kültürel zenginliğini ortaya çıkaran fırsat sunma özelliğine sahiptir. Besni (Adıyaman-Türkiye), Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde, yavaş bir şehir olmaya uygun, önemli doğal, kültürel ve tarihi mirasa sahip küçük bir şehirdir. Çalışmalarında Besni'nin

doğal, kültürel ve tarihi potansiyeli Cittaslow prensiplerine göre incelenmiştir. Ve kent kalitesinin arttırılması, kültürel değerlerin korunmasına yönelik önerilerde bulunulmuştur

Ünal vd. (2016), çalışmalarının konusunu Yavaş Hareket oluşturmaktadır. Yavaş hareket sadece yemekle sınırlı değil aynı zamanda küreselleşmenin olumsuz etkilerinin hissedildiği hayatın diğer bölgelerinde yavaşlama sağlayan alternatif yavaş hareketlere de yol açmıştır. Bu çalışma yavaş hareket oluşumunu ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Sonuç olarak henüz küçük bir hareket olan yavaş hareketin küreselleşmeye bütünüyle olmasa da olumsuz etkilerini azaltma konusunda yardımcı olacağı sonucuna varılmıştır.

Kent önerisi yapılan bir diğer çalışma Üzümcü'nün (2016) Kandıra ilçesini önermiş olduğu mevcut yapılmış çalışmalara ve ikincil veri kaynaklarına göre yapılmış olan çalışmadır. Bu araştırmada Kandıra ile ilgili olarak resmi devlet kurumlarından alınmış olan bilgiler ve Kandıra ilçesinin sahip olduğu özelliklerin bizzat gözlemlenmesi esas alınmıştır. Doküman incelemesi niteliğinde olan bu çalışmada Kandıra için daha kesin ve uygulanabilir yöntemlerden bahsetmek için nitel ve nicel başka çalışmaların da yapılması gerekliliğinden bahsedilmiştir.

Çıtak'a (2016) göre bu çalışmanın amacı, çevresel ve kültürel değerlerin korunmasını, bu faktörlerin turistleri nasıl etkileyebileceğini ve yavaşlama faktörünün kitle turizminden nasıl uzaklaşabileceği ve sürdürülebilir turizm kavramına nasıl daha yakın olabileceğini tartışmaktır. Bu nedenle 9 yavaş şehir ziyaret edilmiş ve bu şehirlerde insanlarla görüşmeler yapılmıştır. Çalışmanın yöntemi gözlem ve bağımsız görüşmeye şeklindedir. Çalışma TÜBİTAK projesi kapsamında yürütülmüştür. Çalışma yavaş şehirlerde hızlı turizm ile Cittaslow markası arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin sonuçlarını ortaya koymayı amaçlamıştır.

Özür'ün (2016) çalışmasında Cittaslow ile ortaya çıkan kavram ve uygulamalar tartışılmış ve yerleşme coğrafyasının nasıl geliştirilebileceği değerlendirilmiştir. Cittaslow sayısının artması durumunda yeni yerleşim anlayışı ortaya çıkacaktır. Bu yeni anlayış, yerleşim planı, arazi kullanımı, sosyal ve ekonomik faaliyetler için bile değişmeyi ve inovasyonu ortaya koymuştur. Yerleşim coğrafyasının bu değişen yönü, bölgenin bir parçası olarak incelenmeli ve değerlendirilmelidir.

Özmen vd.'nin (2016) çalışmalarının amacı, Türkiye'deki Cittaslow şehirlerinde Cittaslow kriterlerinin hangi özelliklerinin öne çıktığını ve yaşam kalitesi sorunlarını arttırmak için belediyeler tarafından ne tür faaliyetlerde bulunduğunu cevaplamaktır. Çalışmaları TÜBİTAK SOBAG destekli No: 113K624 projesinin bir parçası olarak yapılmıştır ve yarı yapılandırılmış görüşmeler, belediye başkanları, STK ve Cittaslow temsilcileri gibi Cittaslow şehirlerinin yerel temsilcileri ile yapılmıştır.

Cittaslow Hareketi, şehirlerin doğaya zarar vermeden gelişebileceğini savunan bir yerel kalkınma modelidir. Bu model 70 kriterle sahiptir ve bu kriterlerin bir boyutu kültürel unsurları oluşturmaktadır. Özmen vd. (2017), bu çalışmada Cittaslow'da yapılan maddi olmayan kültürel mirasların korunması, katılımcı gözlem yöntemiyle toplanan verilerden oluşturulmuştur. Sosyal katılım boyutu, 9 Türk Cittaslow'daki 585 kadının anketi ile ortaya çıkmış ve sonuç olarak kadınların maddi olmayan kültürel mirasın aktarılmasında aktif bir rol oynadığı ve Cittaslow'daki çalışmalara aktif olarak katıldıkları tespit edilmiştir.

Günümüzde kent markalaşmasının önemi artmaktadır. Stratejik markalaşma kararları dahilinde şehirlerin amacı, turistleri çekmek, yerel halkın refahını yükseltmek ve ekonomik kalkınmayı sürdürmektir. Kamu refahını korumak ve yerel üretimi geliştirmek için, Seferihisar Cittaslow hareketine katıldı. Bu bağlamda Gökaliç'in (2017) araştırmasının amacı, Seferihisar'ın marka konumlandırmasının stratejik kararlarını incelemektir. Seferihisar belediyesinde, vatandaşlarda ve yerli turistlerde bir memur ile derinlemesine görüşme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırma sonuçları, Seferihisar'ın marka konumlandırmasının Cittaslow felsefesine uygun olduğunu göstermektedir. Vatandaşların Cittaslow hareketi hakkında olumlu görüşleri vardır ve yerli turistlere göre, Seferihisar sakin, huzurlu ve yaşayacağı şehir kavramında kendini konumlandırmaktadır.

Sağır (2017) bu çalışmada, küreselleşmenin kentlerin yaşam kalıpları üzerindeki olumsuz etkisini düşünmeyi öngörmekte ve yavaş gıda ve Cittaslow hareketlerinin kentsel ve bireysel yaşam stillerine etkisini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın sonucunda bu tarz akımların kurtarıcı olarak sunulmasına rağmen kökten sonuçlar doğurmadığı fakat küreselleşmenin olumsuz etkilerini yavaşlattığı sonucuna varılmıştır.

Küçükali ve Şen (2017) çalışmalarında, Uzundere'nin Cittaslow olmasından sonraki süreçte Uzundere'de kamu ve özel sektörde çalışan kent sakinlerinin çalışma yaşamındaki ve yaşam kalitesindeki değişiklikleri incelemiştir. Çalışmanın sonucunda Uzundere'de çalışan bireylerin Cittaslow'dan oldukça memnun olduğunu ve bunun çalışmanın performansını olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca Uzundere çalışanları, kentsel yönetime katılımın iyileştirilmesi, sosyal fırsatların iyileştirilmesi ve çevresel değerlerin korunmasındaki eksikliklerin giderilmesi durumunda Uzundere'nin bu süreçten daha fazla kazanacağını düşünüyor.

Özmen vd.'nin (2017) çalışması Cittaslow ve Cittaslow'un çevresel, kültürel ve ekonomik gelişme boyutlarını içeren Türkiye'deki 14 Cittaslow kentinden biri olan Yalvaç'ta yapılmıştır. Anket, 2016 yılında toplam 251 kişiyle gerçekleştirilmiştir. Anketler sonucunda Cittaslow olmanın çevre ve kültürel değerlerin korunmasında Yalvaç'a katkı sağladığı, ekonomik ve kalkınmaya katkıda bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu çalışma TÜBİTAK'ın 113K624'te desteklediği "Çevresel İletişim, Çevresel Topluluk Katılımı, Yavaş Şehirlerde İş birliği ve Uzlaşma Stratejileri bağlamında Analizin Belirlenmesi Araştırması" projesi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Tuncer vd. (2017) bu çalışmada öncelikle, özellikle turizm başta olmak üzere, özellikle yerel alanlarda kent yaşamına önemli katkı sağlayan Cittaslow Hareketi tanıtılmış ve ikinci olarak, Türkiye'nin ilk Cittaslow'u Seferihisar üzerinden, bu hareketin ekonomik ve mali açıdan sağladığı veya sağlayabileceği katkılar incelenmiştir. Çalışmada; Seferihisar'da özellikle organik tarım, turizm, kadın istihdamı ve yenilenebilir enerji gibi alanlarda yaşanan olumlu gelişmeler gösterdiği, bugün Türkiye'de bulunan diğer Cittaslow şehirlerinde daha yaygın olabileceği ve gelecekte bu sisteme dahil edilebileceği sonucuna varmıştır. Ayrıca, hükümetin Cittaslow uygulamasının önemini ve bu bağlamdaki projeler için destekleyici ve düzenleyici çerçevelerde özel mevzuat ve özel teşvik programlarının hazırlanmasının önemini vurgulamışlardır.

Yavuzçehre vd.'nin (2017) çalışmalarının amacı, Türkiye'deki yavaş şehirlerde belediyelerin yürüttüğü kamusal alanların durumunu ve kamusal alanlardaki uygulamaları incelemektir. Çalışmanın kapsamı, 2015 yılından önce Yavaş Şehir unvanını alan dokuz Türk kentinin (Akyaka, Gökçeada, Halfeti, Perşembe, Seferihisar, Taraklı, Vize, Yalvaç, Yenipazar) incelemesidir. Kentlere üyelik kriterleri çerçevesinde kamusal alanlarda saha araştırması analizinin yapılmıştır. Buna göre, dokuz Yavaş Şehir ziyaret edilmiş ve kamusal alanlar gözlemlenmiştir. Sonuç olarak, Yavaş Şehirler tarafından belirlenen ölçütler çerçevesinde gerçekleştirilen kamusal alan düzenlemeleri her şehirde farklılık göstermekte olduğu ve bu nedenle, Yavaş Şehirlerde halka açık alan için ortak proje türlerinden veya düzenlemelerden söz etmenin mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, şehirleri iyi bir yaşam kalitesi ve sürdürülebilir yerel kalkınmaya otantik bir şekilde ulaşmalarını teşvik eden Slow City hareketi ile tutarlıdır. Öte yandan, belirtilen hedeflere ulaşmak için Türkiye'deki Yavaş Şehirlerde kamusal alanlar için daha fazla çaba ve düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır.

Cittaslow şehirlerinin çekici yanları, burada yaşam alanı olarak yaşamayı seçen birçok insanın buraya göç etme ihtimaline sahip. Böyle bir göç, Cittaslow olma ölçütü olan 50.000 kişi sınırının aşılmasının ve Cittaslow kimliğinin kaybı gibi bir tehdidi meydana getirmektedir. Türkiye'deki Cittaslow şehirleri ile sınırlı olan Pajo (2017), bu çalışmada, söz konusu şehirlerin göç edip etmeyeceğini ve 50.000 kişinin üst sınırını aşip aşmadığı incelenmiştir. İlk olarak, çalışmada göç kavramı vurgulanmış, göç hareketleri ve Türkiye'nin nedenleri, olumlu ve olumsuz yönleri üzerinde durulmuş, Türkiye'deki Cittaslow Şehirleri tanıtılmış ve Cittaslow Şehirleri'nin toplulukları Cittaslow olmalarından bir yıl öncesine kadar incelenmiştir. Sonuç bölümünde Cittaslow Şehirleri'nin göç alıp almadığı ve nüfusunun 50.000 kişi sınırına yaklaştığına odaklanılmıştır.

Ongun vd.'nin (2017) araştırması nitel bir araştırma olup, görüşme tekniği ve literatür taraması kullanılmıştır. Buna göre birincil ve ikincil veriler veri toplama tekniği olarak kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış soru formu birincil kaynak olarak veri toplama tekniği olarak kullanılmış ve ilçe belediye başkanı ile görüşülmüştür. İkincil verilerde literatür taramasıyla değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda öncelikle Eğirdir ilçesinde Yavaş Şehir hareketi felsefesi ve sürdürülebilir kırsal turizm potansiyeli incelenmiştir. Ayrıca, birincil kaynaklardan elde edilen veriler tanımlayıcı olarak aktarılmıştır. Çalışmanın son bölümünde, Eğirdir ilçesinin Yavaş Şehir olması nedeniyle ortaya çıkabilecek muhtemel sorunlara yönelik öneriler sunulmuştur.

Taşpınar ve Karakaş (2017) araştırmalarında, dünyanın ilk ve tek Cittaslow adası olan Gökçeada'da yavaş turistlerin önemini ve memnuniyet düzeylerini ile karşılaştırmışlardır. Araştırmanın evreni Gökçeada'yı ziyaret eden turistler, örneklem ise 2016 yazında Gökçeada'yı ziyaret eden ve Gökçeada'daki turizmle ilgili 444 ziyaretçidir. Araştırmada, anket tekniği nicel araştırma teknikleri ile uygulanmıştır. Anket formu ile ziyaretçilerin beklentilerini ve memnuniyetlerini tespit etmek amaçlanmıştır. Bu verilerle önem ve memnuniyet arasındaki ilişkiler incelenmiş, Cittaslow Gökçeada için eksik ve önemli maddeler belirlenmiştir.

Özmen vd. (2018), çalışmalarında Isparta'nın Yalvaç ilçesinin 2012 yılında Cittaslow'a üye olana kadar olan süreçte belediye, üniversiteler, sivil toplum kuruluşlarının destekleriyle oluşturulan "Yalvaç Kültürel-Doğal Değerlerin Korunması, Geliştirilmesi ve Turizmin Çeşitlendirilmesi Projesi" nin birliğe üye olma sürecinde ne ölçüde katkıda bulunduğu, birliğin zorunlu tuttuğu gereklilikler ve ilçenin projesi dâhilinde uygulamış olduğu yöntemlerin birbiriyle olan etkileşimi incelenmiştir.

Cittaslow üyesi olan Seferihisar'da yemek hizmeti veren işletmelerin Tripadvisor üzerinden almış oldukları olumlu ve olumsuz yorumları inceleyen Temiztürk (2018), bu doğrultuda işletmelere önerilerde bulunmuştur. Oy kullananların davranışları, algıladıkları değerler, demografik özellikleri nitel olarak incelenmiştir. 589 yorumun nitel olarak incelendiği çalışmada kısmı memnuniyetsizliklere rağmen yorumların genel olarak olumlu nitelikte oldukları sonucuna varılmıştır.

Alagöz (2018), bu çalışma kapsamında Cittaslow üyesi Isparta ilçesi olan Eğirdir ilgili bilgi verilmiştir. Cittaslow hareketi ile kentin doğasına, esnafına, kültürüne, tarihine, yemeğine ve ürünlerine saygı duyarak sosyal ve ekonomik yaşamı canlandırmak hedeflenmiş ve ayrıca, Eğirdir ilçesinin bir kimliğinin yaratılması konusunda, Eğirdir ilçesi "Cittaslow" felsefesinin anlamını ve önemini kavrama ve burada bu felsefenin kriterleri bağlamında incelenmiştir. Çalışmanın konusu yazılı kaynaklar, internet veritabanı ve Eğirdir Büyükşehir Belediyesi gibi devlet kurumlarından alınan bilgiler kullanılarak açıklanmıştır. Sonuç olarak, Eğirdir'de cittaslow kapsamında

sürdürülebilir mimari, çevre ve ekonomik kalkınmadan söz etmenin mümkün olduğu sonucuna varılmıştır.

Yalım (2018), çalışmasında “Yavaş Şehir” ağına 2012 yılında katılan ve “Yavaş Şehir” kapsamında yürüttüğü Vize'nin kent markalaşması ve şehir iletişimi açısından incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda yerel üretimin desteklenmesi gerektiği kalkınmanın bu şekilde sağlanabileceği sonucuna varılmıştır.

Bozkurt ve Dücan (2018) çalışmalarında, çevre etiketlemesini ve gelen turistler üzerindeki etkilerini, turizm gelirlerini, ekonomik ve sosyal gelişmeleri araştırmayı hedeflemektedir. Mavi Bayrak sık kullanılan eko etiketleme sistemlerinden biridir ve kullanılan şehre ekonomik faydaları olduğu için seçilmiştir. Bulgular, Mavi Bayraklı kuruluşlar ile bölgeyi ziyaret eden turist sayısı arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tüm dünyada pek çok Cittaslow şehri var ve etkileri uzun zamandan beri literatürde tartışılmaktadır. Ancak, bu çalışmaların hiçbiri, gerçek etkiyi nicel anlamda değerlendirmek için Cittaslow Hareketi'nin etkilerini modellemedi. Genç (2018), çalışmasında literatürdeki bu boşluğu doldurmayı ve belirli şehirlerde Cittaslow Hareketi'nin değişken doyum, zaman vb. gibi olası etkilerini ölçmek için matematiksel bir model kurmayı amaçlamıştır. Araştırmada Cittaslow Hareketi'nin tarihsel gelişimi, kültür, miras, sürdürülebilirlik ve yaşam kalitesi gibi Cittaslow Hareketi ile ilgili temel kavramları tartışılmış ve daha sonra, Cittaslow Hareketi'nin turistik yerlerdeki etkisi bir model sunularak tartışılmıştır. Model, Cittaslow Hareketinin etkisinin, memnuniyet değişkeninin nicel bir yansıması olarak kabul edilebilecek “yaşam kalitesi” kavramı temelinde ölçülmesini önermiştir. Model, yalnızca analiz hedefi için turistlerin yaşam kalitesindeki değişimi dikkate almamış, aynı zamanda hizmet sağlayıcıların (örneğin, turistik destinasyonlardaki paydaşların) Cittaslow Hareketi sunumundan nasıl etkileneceğini de dikkate almıştır. Çalışmanın sonucunda hem turistlerin hem de yerel hizmet sağlayıcıların yaşam kalitesindeki genel bir gelişme olduğu sonucuna varılmıştır. Sonuçta, Cittaslow Hareketi, turizm faaliyetlerini yavaşlatarak ve eğlenceye odaklanarak bireyleri tüketici anlayışından korumayı hedefleyen bir yeniliktir.

Akman vd. (2018) yapmış olduğu çalışmada, 2009 yılında Cittaslow üyesi olduğundan beri Türkiye'deki ilk Cittaslow Seferihisar'daki faaliyetlere ilişkin vatandaşların algılarını tasvir etmeyi amaçlamışlardır. Bu kapsamda, Seferihisar'da yapılan anket sonucunda Cittaslow kriterlerinin çoğu belediye tarafından yerine getirilmiş olsa da yerel sakinlerin bir kısmı bazı politika uygulamalarında eksiklikler olduğunu belirtmişlerdir.

Türkiye’de cittaslow olarak seçilmiş ilk ilçe olan Seferihisar ile ilgili çok sayıda çalışma yapılmıştır. Konuları yerel halk, yerel işletmeler ve yerel yönetimlerle ilgili olmak üzere küreselleşmenin etkisindeyken sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması adına yapılması gereken uygulamalar gibi geniş bir alana yayılmıştır.

Yapılan çalışmaların çeşitliliği Türkiye’de ilk başta sadece pazarlama ve turizmle bağdaştırılan Cittaslow hareketinin aslında birçok sektör ve alanla bağlantılı olduğunu göstermektedir. Çalışmalarda incelenen birçok alan yeni çalışmalara öncü olmakta ve zamanla kendi içerisinde de gelişme göstermektedir.

5. YÖNTEM

Bu çalışmada nitel araştırmalarda kullanılan veri toplama yöntemlerinden doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde

ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma" şeklinde tanımlanabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Doküman incelemesi yöntemi ile araştırılmak istenen konu veya konular ile ilgili yazılı kaynakların analizi yapılabilir ve bu yöntem doküman incelemesi olarak tek başına bir veri toplama tekniği olarak kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Ulakbim çatısı altında yer alan Dergipark üzerinden ulaşılan makaleler, yazar, başlık, yayınlandığı yıl, yayınlandığı dergi gibi başlıklar altında gruplandırılmıştır. Tüm bu çalışmalar yöntemleri ve konularına göre derinlemesine incelenmiştir. Çalışmada DergiParkın seçilmesinin nedeni ülkemizde yayınlanan akademik dergiler için ortak ve kapsamlı bir platformdur. 2020 yılı itibariyle platformda yayınlanan dergi sayısı 2015' dir (DergiPark, 2020, Gül ve Sezerel, 2019).

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de cittaslow ile ilgili makalelerin profilini belirlemektir. Ayrıca cittaslow kavramının turizmle ilişkisi incelenmiş ve turizme etkilerine yönelik öneriler geliştirilmiştir.

İlgili literatürde cittaslow kavramının bibliyografik profilini ortaya koyan sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmanın sonucunda, cittaslow üzerine gelecekte yapılacak bilimsel çalışmaların oluşturulması konusunda fayda sağlanabilecektir.

Bu doğrultuda bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

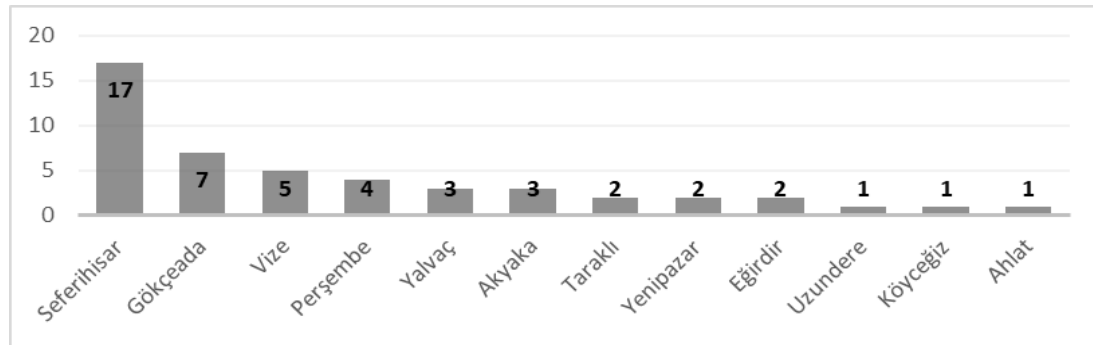
- Makalelerin yayın yıllarının dağılımı nasıldır?
- Makalelerin kaç yazarı var?
- Makalelerin araştırma konuları nelerdir?
- Makale Sayılarına Göre Cittaslow Kentleri hangileridir?

Bu çalışmada, cittaslow başlık, anahtar kelime ve özet bölümleri taranmış ve Dergipark veritabanında dizinde aranmış ve toplam 83 makale bulunmuştur. 83 makalenin incelenmesi sonucunda veri eksikliği nedeniyle 8 makale çalışma dışı bırakıldı. 2010-2020 yılı sonuna kadar olan bir aralık için Dergipark'da yayınlanan 75 makale için bibliyometrik analiz yapılmıştır. Makalelerin analizi için Microsoft Excel programı kullanılmıştır. Araştırma kapsamında bulunmak istenen cevaplara yönelik tüm bilgiler Microsoft Excel tablosuna işlendi ve bibliyometrik analiz sonuçları grafik ve tablolar oluşturularak değerlendirildi.

6. BULGULAR

Bibliyometrik analizi yapılan makalelerin sonuçları kentlerin gruplandırılması, makalelerde yer alan kentlere, yazar sayılarına, çalışmaların konularına göre grafik ve tablolar halinde açıklanmıştır.

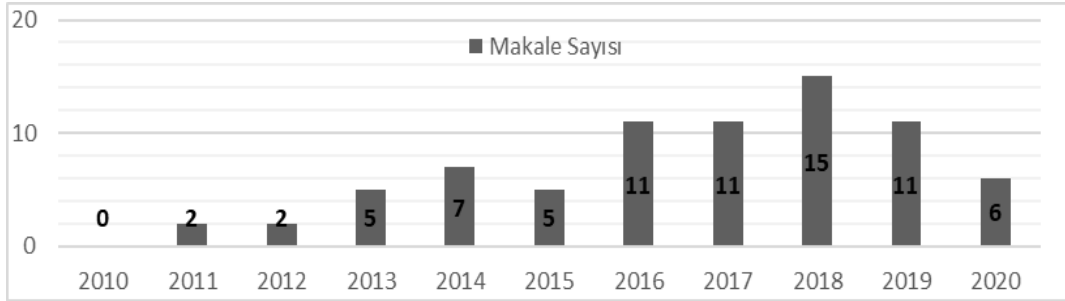
Grafik 1: Çalışmalarda yer alan Cittaslow kentleri

Yapılan çalışmaların yıllara göre dağılımının ise farklılık gösterdiği söylenebilir. 2018 yılının yayınlanmış olan 15 çalışmayla en çok çalışma yayınlanan yıl olduğu görülmektedir. 2016, 2017 ve

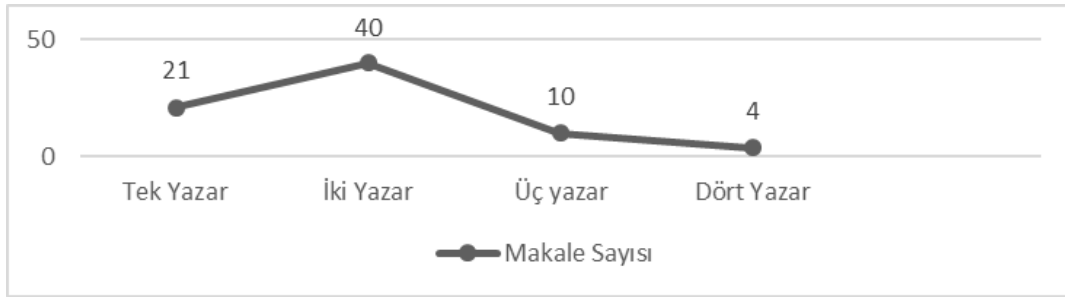
2019 yıllarında 11 çalışma yayınlanmakla beraber incelenmiş olan yıllar içerisinde 2010 yılında yayınlanmış bir makaleye rastlanılmamıştır (Grafik 2).

Grafik 2: Yayınlanan makale sayılarına göre Cittaslow kentleri

Yayınlanan makalelerin yazar sayıları incelendiğinde genel olarak iki yazarlı olarak çalışmalar yapıldığı söylenebilir. İki yazarlı olarak yayınlanan makalelerin sayısı 40 olmakla beraber tek yazarlı makale sayısı 21'dir. Makale sayıları temel alındığında ortaklaşa yürütülen çalışmaların sayısının dört yazarlı olarak yürütülmesinin çok tercih edilmediği söylenebilir (Grafik 3).

Grafik 3: Yazar sayısına göre makaleler

Yapılan çalışmalar incelendiğinde çalışma alanlarının çeşitliliği, etkileşimde olunan sektörler coğrafi olarak çalışma alanının genişliği araştırmaların yönünü belirlemektedir. Bu çalışmada incelenen makalelerde çalışılan konulara bakıldığında Tablo 1'de alternatif turizm, cittaslow kriterleri, kalkınma, kent önerisi, markalaşma, sürdürülebilirlik, yavaş turistler, yavaş yemek, yerel kent ve paydaşlar ilgili olarak dağılım gösterdiği söylenebilir.

Tablo 1: Çalışmaların konularına göre dağılımları

Konu	Çalışmalar	Sayı
Alternatif Turizm	(Kılınç vd, 2019), (Çorumluoğlu ve Kazma, 2020), (İçli, 2017)	3
Cittaslow Kriterleri	(Hepcan vd., 2012), (Özmen vd., 2018), (Baldemir vd., 2013), (Özmen vd., 2016), (Özmen vd., 2017), (Ünal vd.,2016), (Karataş vd., 2013), (Ergüven, 2011), (Eşitti vd., 2015), (Ünal, 2016), (Pajo, 2017), (Akpinar vd., 2019), (Erdoğan, 2020), (Ekincek ve Aksöz, 2016), (Akay ve Yılmaz, 2018), (Özdemir ve Ayhan, 2020)	17
Kalkınma	Yalçın, 2013), (Üstündağlı vd., 2015), (Doğan vd., 2014), (Şahin ve Kutlu, 2014), (Bozkurt ve Dücan, 2018), (Özür, 2016), (Alagöz, 2018), (Karadeniz, 2013), (Tuncer vd., 2017), (Genç, 2018), (Mesci ve Karagöz, 2019), (Kocaş, 2019), (Şengür ve Atabeyoğlu, 2018)	13

Kent önerisi	Özhancı, 2013), (Üzümcü, 2016), (Tayfun, 2014), (Atalan ve Makaklı, 2016), (Baytar ve Doğan, 2018), (Özlu ve Kaleli, 2019), (Yüce ve Yaleze, 2018)	7
Markalaşma	(Korkmaz vd., 2014), (Karahmet, 2013), (Gökaliler, 2017), (Yalım, 2018), (Çoban ve Sarman, 2016)	5
Sürdürülebilirlik	(Deviren ve Yıldız, 2015), (Çıtak, 2016), (Özmen vd., 2017), (Darıcı, 2015), (Ongun vd., 2017), (Çetinkaya vd., 2016), (Andarabi ve Hassan, 2019), (Özdemir ve Ayhan, 2019), (Cansaran, 2018), (Demir, 2018)	10
Yavaş Turistler	(Yurtseven vd., 2011), (Taşpınar ve Karakaş, 2017), (Andarabi ve Hassan, 2018)	3
Yavaş Yemek	(Temiztürk, 2018), (Bucak, 2016), (Pajo ve Uğurlu, 2015)	3
Yerel Halk ve Paydaşlar	(Özgen, 2012), (Sağır, 2017), (Küçükali ve Şen, 2017), (Çakıcı vd., 2014), (Akman vd., 2018), (Coşar, 2014), (Ak, 2019), (Kurnaz ve İpar, 2020), (Akpınar ve Pektaş), (Numanoğlu ve Güçer, 2018), (Aksu ve Görman, 2019), (Uslu ve Avcı, 2020), (Çiçek ve Sarı, 2018), (Alkan, 2020)	14

7. CITTASLOW'UN TURİZME ETKİLERİNE YÖNELİK ÖNERİLER

Cittaslow hareketi hızla akıp giden yaşam tarzından daha yavaş ve kişiselleştirilmiş bir yaşam tarzına geçişi temsil etmektedir. Bununla uyumlu olarak daha yavaş, daha küçük ve daha sürdürülebilir kavramları temel olarak almaktadır. Cittaslow kavramına turizm açısından bakıldığında turistler ve yerel halk dikkate alınarak değerlendirmeler yapılması gerekmektedir.

Cittaslow'un yerel kültüre ve tarihe duyarlı bir hareket olması cittaslow kentlerine oluşabilecek yoğun turist talebi karşısında tehlikeye düşebilmektedir. Sakinliğin temel alındığı bu düşünce belli bir bölgeye yoğun bir şekilde turist çekilmesi mantığıyla taban tabana zıt bir anlayışa sahiptir. Burada amaç daha çok talep değil turistlerin ihtiyaç duydukları sakin, duyarlı ve sürdürülebilir ihtiyaçlara cevap verebilmektir. Bu noktada sürekli yapılmakta olan denetimler kentler için cittaslow unvanının korunması açısından yerel yönetimlere sorumlulukların yerine getirilmesi konusunda zorunluluklar yüklemektedir.

Yerel halk açısından değerlendirildiğinde yerel üretimlerin arttırılması, kültürel etkinliklerin korunması, misafirperverlik anlayışının benimsenmesi, halkın sürece tamamiyle katılabilmesi, halkın yaşam kalitesinin iyileştirilmesi bu hareketin olumlu özellikleri olarak gösterilebilir. Bununla beraber yerel halkın bu süreci ciddiye almama, uygulamalara katılmayı reddetme, oluşabilecek turizm talebinden rahatsız olabileme olasılıkları bulunmaktadır.

Yerel olarak başlayan bu hareketin zamanla dünyada örneklerinin oluşması küreselleşmeyi hızlandırmıştır. Gerekliliklerin sağlanması neticesinde elde edilen bu unvan başka bir boyuta evrimleşmesine izin verilmemesi adına çok sıkı bir denetim mekanizmasına ihtiyaç duymaktadır.

8. SONUÇ

Cittaslow hareketi turizm başta olmak üzere birçok sektörü ve birçok konu başlığına bağlı olarak gelişim göstermektedir. Harekete katılmak için gerekli olan kriterlerin kentlere getirmiş olduğu zorunluluklar üye olacak kentlerin halkından, işletmelerine ve yönetimlerine kadar birçok faktöre etkilerde bulunmaktadır.

Türkiye'de yapılmış olan çalışmalara bakıldığında, 75 adet yapılmış çalışmanın 48 tanesinde cittaslow üyesi kentlerden sadece bazıları örnek olay olarak tercih edilmiştir. Bu çalışmalardan 17

tanesi sadece Seferihisar ile ilgili yapılmış çalışmalardır. Seferihisar ile ilgili daha fazla çalışma yapılmasının nedeni Türkiye’de cittaslow olarak yetkilendirilmiş ilk ilçe olması gösterilebilir. Diğer çalışma yapılan ilçeler ise Tablo 2’de görüldüğü gibi Gökçeada, Yalvaç, Perşembe, Vize, Eğirdir, Akyaka, Taraklı, Yenipazar, Köyceğiz, Ahlat, Mudurnu, Şavşat, Göynük, Güdül, Halfeti, Gerze ve Uzundere’dir.

Cittaslow olarak seçilmiş olan 18 ilçeye ek olarak, aynı standartlara yakın olan ya da yaklaşması mümkün olan ilçelerle ilgili olarak önerilerin olduğu çalışmalar sürdürülebilir yerel kalkınma ve memnuniyet açısından önemlidir. Bu anlamda yapılan çalışmalara bakıldığında Erzincan’ın Tercan, Kocaeli’nin Kandıra, Rize’nin Çamlıhemşin ve Adıyaman’ın Besni ilçeleri Cittaslow hareketine üyeliği için önerilen çalışmalarda yer almışlardır.

Genel olarak yapılan çalışmalar incelendiğinde çoğu çalışmada Cittaslow kavramının turizm açısından incelenerek yerel halk, yerel işletmeler ve yerel yönetimlerin işleyişi açısından avantajları ve dezavantajları üzerinde durulmuştur. Turizme kitlesel olarak olmasa da Cittaslow standartları çerçevesinde kültürel ve otantik olarak yeni bir imaj sağlaması ve dünyada bilinirliğinin sağlanması açısından katkıda olduğu sonucuna varılmıştır (Şahin ve Kutlu, 2014, Üstündağlı vd., 2015, Yıldırım ve Karahmet, 2013).

Cittaslow kavramı çalışmalarda en çok sürdürülebilirlik ve küreselleşme kavramlarıyla birlikte kullanılmaktadır. Yavaş hareketin doğası gereği fazla yapılaşma ve fazla insan kavramından uzak olarak şekillenmesi gerekirken gün geçtikçe dikkat çeken bir hareket olduğundan önemli ölçüde korunmaya ve denetlenmeye mecburdur.

Türkiye’de ilgiyle takip edilen bu harekete tanıtım ve pazarlama açısından dikkate alınan bir anlayışla yaklaşılmaktadır. Bu bakış açısı bu hareketin temelini oluşturan kavramları tehlikeye atmaktadır. Tanıtımlar ve pazarlama hareketleriyle cazibe merkezleri haline getirilen destinasyonlar zamanla sakin hareketinden uzaklaşmaya başlayacaktır. Bu nedenle bilinirliğinin artmasını hedefleyen ve bu doğrultuda tanıtım ve pazarlama yapmak isteyen şehirler ilk olarak kendilerine bu anlayış bu şehre uygun mudur ve sürdürülebilir bir anlayışa sahip olabilecek midir sorularını sormalıdır. Bu doğrultuda bu harekete başvuru yapılmadan önce detaylı olarak şehirlerin sosyal, ekonomik ve çevresel koşulları ortaya konulmalı, getiri ve götürüleri ortaya konulmalıdır. Yapılan çalışmaların sonuç kısımlarında özellikle vurgulanan bu korku şehirlerin cittaslow unvanını uzun süre taşıyamayacakları üzerinedir.

Turizm kavramını gelir yaratıcı yönüyle benimsemiş ülkelerde turistik talebi arttırabilecek tüm girişimler bu yönde bir bakış açısına sahip olabilmektedir. İnsan ihtiyaçları ve istekleri doğrultusunda şekillenen turistik hareketlerde bu ihtiyaca cevap verebilmek tüm bu ihtiyaç ve istekleri anlayıp benimseyebilmek neticesinde gerçekleşebilir. Cittaslow hareketi bu nedenle turistik bir hareket olmaktan çok daha derin bir felsefeyi içeren bir yaşam tarzıdır. Önemli olan gelir yaratmak değil turistlerin isteklerini karşılayabilmektir. Alternatif bir turizm hareketi olarak görülen cittaslow hareketi bu doğrultuda değerlendirilme ve planlanmalıdır.

Cittaslow hareketinin sonuçlarının daha net analiz edilebilmesi için uygulamaların belirli bir sürece yayılması gerekmektedir. Henüz uygulamaların, politikaların ve kararların net olarak oluşmadığı bir ortamda incelenecek faktörler için elde edilen veriler yeterli olmayabilmektedir. Türkiye’de 1999 yılında unvan alan tek kentle başlamış olan bu süreç genel olarak değerlendirilebilmesi için elde edilebilecek verilerin artması, yerel halkın ve paydaşların bakış açısının gelişmesi ve turist algılarının incelenmesi gerekmektedir.

9. TARTIŞMA

Yapılan çalışmalar konularına göre sınıflandırıldığında alternatif turizm, cittaslow kriterleri, kalkınma, kent önerisi, markalaşma, sürdürülebilirlik, yavaş turistler, yavaş yemek, yerel kent ve paydaşlar açısından değerlendirildiği söylenebilir.

Seferihisar açısından yapılan çalışmalara bakıldığında yerel halkın mutlu olduklarını ve gönüllü basit yaşam tarzlarını tercih ettikleri (Özgen, 2012), Cittaslow'a üye olmanın üretim ve kadınların çalışma hayatına katılması olarak algılandığı (Yalçın, 2013), ziyaretçilerini özel, ilgili ve tesadüfi yavaşlayan turistler olarak sınıflandırıldığı (Yurtseven vd., 2011), farkındalık konusunda çok başarılı olduğunu, çevre politikalarında ve altyapı politikalarında başarılı olduğu (Hepcan, 2012), marka konumlandırmasının Cittaslow felsefesine uygun olduğu, yerli turistlere göre, Seferihisar sakin, huzurlu ve yaşayacağı şehir kavramında kendini konumlandıkları (Gökalliler, 2017), organik tarım, turizm, kadın istihdamı ve yenilenebilir enerji gibi alanlarda yaşanan olumlu gelişmeler gösterdiği (Tuncer, 2017) gibi olumlu sonuçların yanı sıra kentsel kalite, misafirperverlik ve tesisler konusunda zayıf oldukları (Hepcan, 2012), müşteri sayısının artması ve imar ve inşaat artışının önemli olumsuz etkileri olduğu (Doğan vd., 2014), Cittaslow kriterlerinin çoğu belediye tarafından yerine getirilmiş olsa da yerel sakinlerin bir kısmı bazı politika uygulamalarında eksiklikler olduğu (Akman, 2018) sonuçlarına varılmıştır.

Kentlerin tanıtılması açısından bakılan ve markalaşma sürecini inceleyen çalışmalarda ise Gökçeada'nın markalaşma sürecine bir değer oluşturmadığı (Bucak, 2016), Perşembe ilçesinin ise medyada yer alan haberler, insanlar tarafından bilinirliğinin artması, kentin sahip olduğu değerlerin tanıtımı bu şehrin bir marka değeri olmasına katkı sağlayacağı (Karaahmet, 2013) ve genel olarak yapılan bir çalışmada ise Cittaslow'un hedef markalaşmada son yıllarda kayda değer olan araçlardan biri olduğu (Korkmaz vd., 2014) sonuçlarına varılmıştır.

Küreselleşme ve sürdürülebilirlik kapsamında yapılan çalışmalarda yavaş hareketin küreselleşmeye bütünüyle olmasa da olumsuz etkilerini azaltma konusunda yardımcı olacağı (Ünal, 2016), bu tarz akımların kurtarıcı olarak sunulmasına rağmen kökten sonuçlar doğurmadığı fakat küreselleşmenin olumsuz etkilerini yavaşlattığı (Sağır, 2017), yavaş şehirlerin sürdürülebilir şehirlerin varlığını tehdit eden kontrolsüz kentsel büyümeye karşı bir hareket olduğunu ve sürdürülebilir şehirlerin sorunlarında çözüme yönelik arayışın bir sonucu olduğu (Deviren ve Yıldız, 2015), Akyaka, Gökçeada, Halfeti, Perşembe, Seferihisar, Taraklı, Vize, Yalvaç, Yenipazar'ın iyi bir yaşam kalitesi ve sürdürülebilir yerel kalkınmaya otantik bir şekilde ulaşmalarını teşvik eden Slow City hareketi ile tutarlı olduğu (Yavuzçehre, 2017), Eğirdir'de cittaslow kapsamında sürdürülebilir mimari, çevre ve ekonomik kalkınmadan söz etmenin mümkün olduğu (Alagöz, 2018) gibi saptamalara değinilmiştir.

KAYNAKÇA

- Akman, E. Akman, Çiğdem ve Karakuş, M. (2018). Yavaş Şehir Kriterleri Çerçevesinde Seferihisar Belediyesinin Faaliyetlerinden Yerel Halkın Memnuniyet Düzeyi, *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (2): 65-84.
- Alagöz, M. (2018). Sürdürülebilir Kent Bağlamında Cittaslow Yaklaşımı, Eğirdir İlçesinin Cittaslow Kriterleri Açısından İncelenmesi, *Asia Minor Studies*, 6 (10): 139-149.
- Atalan, Ö. ve Makaklı, E. S. (2016). Cittaslow Hareketi ve Tarihsel Kentler, *International Journal Of Social Science*, 42 (3): 547-558.
- Baldemir, E. Kaya, F. ve Şahin, T. K. (2013). Sürdürülebilir Şehir Bağlamında Bir Yönetim Stratejisi: Cittaslow, *Procedia- Social And Behavioral Sciences*, 99 (2013): 75 – 84.

- Bozkurt, A. ve Dücan, E. (2018). Eko-Etiketlerin Turizme ve Yerel Ekonomiye Etkileri, *Uluslararası Ticaret ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 2 (1): 68-85.
- Bucak, T. ve Turan, Özlem. (2016). Bölge Turizmine Yeni Akımların Etkisi: Gökçeada Yavaş Yemek Örneği, *Journal Of Yasar University*, 11(43): 211-219.
- Coşar, Y. (2014). Yavaş Şehir Olgusunun Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Algılanan Etkisi, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 25 (2): 226- 240.
- Çakıcı, C. ve Yenipınar, U. (2014). Yavaş Şehir Hareketi: Seferihisar Halkının Tutum ve Algıları ile Yaşam Doyumları, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 11 (3): 26-41.
- Çetinkaya, Z. ve Ciravoğlu, A. (2016). Sürdürülebilir Yerleşim Modellerinin Karşılaştırılması: Eko-Kent ve Yavaş Kent, *Kent Araştırmaları Dergisi*, 18 (7): 246-267.
- Çıtak, Ş. Ö. (2016). Sakin Şehirler Hızlı Turistler, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5 (5): 2692-2706.
- Cittaslow. (2020), Cittaslow Felsefesi, <https://cittaslowturkiye.org/#cittaslow>.
- Cittaslow Manifesto. (2020), Cittaslow, <https://www.cittaslow.org/content/cittaslow-manifesto>.
- Darıcı, B. (2015). Sürdürülebilir Kalkınma, Yavaş Şehir (Cittaslow) Anlayışı; Rasyonel İnsan'ın (Homo Economicus) Yeniden Sorgulanması, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8 (40): 641-647.
- DergiPark (2020), DergiPark Hakkında, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/page/about>.
- Deviren Vatansever, N. ve Yıldız, O. (2015). Kontrolsüz Kentsel Büyüme Karşıtı Bir Hareket: Ülke Deneyimleriyle Yavaş Şehirler, *Akademik Bakış Dergisi*, 51 (9): 346-367.
- Doğan, M. Aksu, M. Çelik, Ö. ve Kaymak, H. (2014), Cittaslow Markasının Turizme Etkisi: Seferihisar'daki Konaklama İşletmeleri Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma, *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 4 (2): 06-11.
- Erdoğan, N. (2020). Evaluation of Cittaslow Standards' Traditional Urban Texture and Buildings Aspects: From Traditional to Cittaslow-Taraklı Case. *Mimarlık Bilimleri ve Uygulamaları Dergisi (MBUD)*, 5(1), 108–118.
- Ekincek, R. A. S., Aksöz, (2016). Evaluation of the Cittaslow Administrators to the Process of Cittaslow Participation and Sustainability. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(4), 171–190.
- Ergüven, M. H. (2011). Cittaslow – Yaşamaya Değer Şehirlerin Uluslararası Birliği: Vize Örneği, *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 3 (2): 1309-8039.
- Eşitti, B., Harputluoğlu, D. D. (2015). Citta Slow Şehirlerde Yerel Halkın Earth Markete Yaklaşımı: Gökçeada Destinasyonu Örneği, *Journal Of Tourism And Gastronomy Studies*, 3 (1): 64-71.
- Farhadi Andarabi, F., Tunç Hassan, A. (2019). Environmental Management Practices in Hospitality Establishments in Slow Cities: Akyaka Example. *The Journal of International Scientific Researches*, 4(1), 1–15.
- Genç, R. (2018). Turizm İçin İnovatif Yaklaşım: Cittaslow Etkisi, Kent Kültürü ve Yönetimi, *Hakemli Elektronik Dergisi*, 11 (33): 256-263.
- Gökalliler, E. (2017). Şehirlerin Markalaşması Sürecinde Marka Konumlandırmasının Rolü: Seferihisar cittaslow Üzerine Bir İnceleme, *Erciyes İletişim Dergisi*, 5 (1): 326-342.
- Gül, İ., Sezerel, H. (2019), Helal Turizmin Yerli Alanyazındaki Dayanaklarının Tartışılması. İçinde O. Emir, E. O. Aksöz, Ç. H. Özel (Ed.), 20. Ulusal Turizm Kongresi, (ss. 887- 892). Anadolu Üniversitesi Basımevi.
- Hepcan, Ç. Eser, Ç. ve Hepcan, N. S. (2012). Successes And Failures Of The First Slow City In Turkey: The Case Of Seferihisar, *Landscape Research*, 1: 333-344.
- Honero, C. (2008). *Yavaş: Hız Çılgınlığına Başkaldıran Yavaşlık Hareketi* (Çeviren, Gür E.) İstanbul: Alfa Yayınları.

<https://cittaslowturkiye.org/#cittaslow> [Erişim Tarihi: 12.01.2019].

- Karadeniz, C. B. (2013). Sürdürülebilir Turizm Bağlamında Sakin Şehir Perşembe, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (29): 85-107.
- Karataş, A. ve Karabağ, Ö. (2013). Cittaslow Hareketinde Çevre Eğitiminin Önemi, *Balikesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (29): 1-21.
- Korkmaz, H. Mercan, O. ve Atay, L. (2014). Hedef Markalaşmada Cittaslow'un Rolü: Seferihisar Örneği, *Current Issues Of Tourism Research*, 1: 5-10.
- Küçükali, A. ve Şen, U. (2017). Sakin Kent Hareketinin Çalışanlara Etkisi: Uzundere Örneği, *Emek ve Toplum*, 6 (15): 259-279.
- Onaran, D. C. (2013). Yavaş Şehirlerde Kentsel Kimlik. Yüksek Lisans Tezi, *M.S.G.S.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul.
- Ongun, U. Gövdere, B. Kiliç, U. ve Yeşiltaş, M. (2017). Sürdürülebilir Kırsal Turizmle Bütünleşen Eğirdir İlçesinin Sakin Şehir (Cittaslow) Kapsamında Kırsal Kalkınmaya Etkisi", *Journal Of Current Researches On Social Sciences*, 7 (2): 147-162.
- Özhancı, E. Ardahanlıoğlu, Z. B. ve Yılmaz, H. (2013). Sakin Şehir Üyelik Süreci Analizi, *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 43 (2): 163-173.
- Özgen, Ö. (2012), Seferihisar: A Sustainable Place In A Fast World", *Millî Folklor*, 24 (95): 135-146.
- Özmen, A. ve Can, M.C. (2018). Cittaslow Kenti Yalvaç'ın Kentsel Koruma Yaklaşımı, *Megaron*, 13(1):13-23.
- Özmen, Ş. Y. Birsen, H. ve Birsen, Ö. (2017). Sakin Şehir Yalvaç Örneğinde Sürdürülebilirlik, Sakin Şehirler ve Toplumsal Katılım, *Akademia Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(3): 140-158.
- Özmen, Ş. Y. Birsen, H. ve Birsen, Ö. (2017). Sakin Şehirlerde Toplumsal Katılım: Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunmasında Kadınların Rolü, *Karadeniz Teknik Üniversitesi İletişim Araştırmaları Dergisi*, 4 (14): 59-71.
- Özmen, Ş. Y. Birsen, Ö. ve Birsen, H. (2016), Kentleşme Dinamiklerine Cittaslow Kentler Üzerinden Bakmak: Türkiye'deki Cittaslow Şehirleri Üzerine Bir Araştırma, *Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Hakemli Dergisi*, 24 (2): 9-22.
- Özür, N. K. (2016). Sakin Şehir/Cittaslow Hareketi ve Yerleşme Coğrafyası, *Sdü Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 37(4): 151-179.
- Pajo, A. (2017). Türkiye'deki cittaslow Kentleri ve 50.000 Kişilik Nüfus Kriteri, *Electronic Journal Of Vocational Colleges*, 10: 25-31.
- Pajo, A. ve Uğurlu, K. (2015). Cittaslow Kentleri İçin Slow Food Çalışmalarının Önemi, *Electronic Journal Of Vocational Colleges*, Aralık 2015.
- Sağır, G. (2017). Küreselleşmeden Geleneksele Dönüşte Slow Food ve Cittaslow Hareketi, *The Journal Of Social Science*, 1 (2): 50-59.
- Şahin, İ. ve Kutlu, S. Z. (2014). Cittaslow: Sürdürülebilir Kalkınma Ekseninde Bir Değerlendirme, *Journal Of Tourism And Gastronomy Studies*, 2 (1): 55-63.
- Şengür, Ş., Atabeyoğlu, Ö. (2018). Slow City Movement : A Case Study Perşembe -Ordu. *Kastamonu University Journal of Engineering and Sciences*. 4(1), 25–33.
- Taşpınar, O. ve Karakaş, N. (2017). Destinasyon Konumlandırma Stratejisi Kapsamında Cittaslow Hareketi; Gökçeada Örneği, *Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (2): 18-35.
- Tayfun, A. ve Acuner, E. (2014). Cittaslow: Çamlıhemşin İçin Bir Model Önerisi, *Journal Of Tourism And Gastronomy Studies*, 2 (1): 46-54.
- Temiztürk, S. ve Akbaba, A. (2018). Bir Yavaş Şehir Olan Seferihisar'daki Restoranlarla İlgili Müşterilerin Sosyal Medyadaki Yorumlarının Analizine Yönelik Bir Çalışma, *International Journal Of Contemporary Tourism Research*, 1(2018): 78–94.

- Tunçer, M. ve Olgun, A. (2017). Seferihisar'ın Ekonomik ve Mali Yapısı Üzerinden Sakin Şehir Uygulamalarına İlişkin Bir İnceleme, *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 3 (1): 47-72.
- Ünal, Ç. (2016). Turizm Coğrafyasında Yeni Kavramlar "Yavaş Şehirler ve Yavaş Turizm", *Doğu Coğrafya Dergisi*, 36: 13-28.
- Ünal, Murat ve Zavalı, Y. S. (2016). Küreselleşme Karşıtı Bir Hareket: Yavaş Hareketi, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5 (4), 889- 912.
- Üstündağlı, E. Baybars, M., Güzeloğlu, E. B. (2015). İşbirlikçi Sürdürülebilirlik: Cittaslow Bağlamında Ekonomik ve Sosyal Çıktıların Analizi, *Business And Economics Research Journal*, 6 (1): 125-144.
- Üzümcü, T. P. Çelik, A. ve Özkul, E. (2016). Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma İçin Yavaş Şehir Anlayışı: Kandıra Örneği, *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 6 (2): 41-51.
- Yalçın, A. ve Yalçın, S. (2013). Sürdürülebilir Yerel Kalkınma İçin Cittaslow Hareketi Bir Model Olabilir Mi, *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 5 (1), 32-41.
- Yalım, F. (2018). Yavaş Şehir (cittaslow) Hareketi Ekseninde Kent Markalaşması ve Kent İletişimi: Kırklareli "Vize" Yavaş Şehir Örneği", *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1-28.
- Yavuzçehre, P. S. ve Donat, O. (2017). Türkiye'de Sakin Kent (cittaslow) Üyeliğinin Kamusal Mekânlara Etkisine Yönelik Bir İnceleme, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27 (5): 299-320.
- Yıldırım, A. ve Karahmet, A. (2013). Yavaş Şehir Hareketinin Kent İmajına Katkısı: Ordu Perşembe Örneğinin Yerel Basın Üzerinden Analizi, *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 5 (1): 11-20.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yurtseven, R. ve Kaya, O. (2011). Yavaş Turistler: Cittaslow İllelerine Dayalı Karşılaştırmalı Bir Araştırma, *American International Journal Of Contemporary Research*, 1 (2): 91-98.